

آبونه شمراکلی
داخلی، خارجی هر پر ایچور
سنه لی (۲۵۰)، آلتی آیلانی
(۱۳۰) غروشدور.
[نسخه سی ۵ غروش،
سنه لی ۵۲ نسخه در.]
اداره خانه
باب عالی جاده سنه داتره مخصوصه
اخطارات
آبونه بدلی پشیندر
مسلمه موافق آثار مع المذنبه
قبول اولنور. درج ایدلین
یا یار احاده اولونماز.

الرشاد

دینی، فلسفی، علمی، ادبی هفته لقی مجموعه اسلامیه در

اخطارات
آدرس تبدیلینده آریجه بش
غروش کوندرلیدر.
مکتوبلرک امضالری واضح
وارقوناقلی اولسی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولنسی لازمدر.
ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لریک فرانسه.
جده یازلسی رجا اولنور.
پاره کوندرلیدی زمان نهیه
دائر اولدیفنک واضع ایلدیرلسی
رجا اولنور.

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

صاحب ومدير مسئول
اشرف ادیب

باش محرر
محمد طاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

جلد ۱۵

۱۵ آغستوس ۱۳۳۴

پنجشنبه

۸ ذی القعدة ۱۳۳۶

عدد : ۳۶۵

سبیل الرشاد عون حقله اون بشنچی جلد به باشلا یور.

اسرار قرآن

مقدمه

قرآنک تکایف و مقاصدی

تمهیدات آنفهدن قرآنک بتون بشریت طلمنه تبلیغ ایچون
نازل اولمش اولدینی غرض فطرینک نه دن عبارت اولدینی آکلاشیلدی.
شو جهت ده تعین ایتدی که کتاب کریمه، آیاتندن هیچ بری
غرض فطری خارجنده اوله رق طی بر مقصده خدمت ایتک،
مادی بر آرزونک حصوله، جنک تسخیرینه واسطه اتخاذ ایدلمک
وسائره کبی شیلر ایچون نازل اولمش اولدیفنه کرک صراحة،
کرک احتمالاً دلالت ایده جک هیچ برشی یوقدر.

بخاری و دیگر صحاحده اصابت عینه وعقرب صوقه سنه قارشی
بعض سور قرآنیله ایله استرقاء (اوقومق) ایدلایکنه دائر
احادیث شریفه وارد اولمش، خلقده آیات قرآنیله مقاصد
آنفهده قوللانیله بیلله چکی ظن واعتقادی بورادن پیدا اولمشدر.
حتی بعضلری ایشی پک ایلرلره کوتوره رک خلقده کی بوعقیده به
استناد آ بعض آیات قرآنیله تک تأویلی خصوصنده پک چیرکین جرأتلر
کوسترمشدر. بونلر تأویل ایله ده اکثفا ایتیمه رک - سور و آیات
قرآنیله مک فضائل حقنده احادیث وضعنه باشلامشدر، کتابلری

بونلرله طولدورمشلردر. حتی کشاف صاحبی کبی، بیضاوی کبی،
خازن وسائره کبی اهل حدیث اولیان برطاقم مفسرین بیلله بوجریانه
قایله رق بوقیلدن برچوق احادیث موضوعه نی روایت ایتشلردر.
صکره لری خلق بالطبع بومسلکده اشبو اعظمه پیرو اولمشدر،
بالخاصه اونلرک روایت ایتدکری موضوعاتی صحنده اصلاً تردد
ایتمکسزین روایت به باشلامشدر. کیت کیده بوتلقیلر بوقیل احادیث
موضوعه یه اک مشهور احادیث صحیحه و اک قطعی قضایای عقلیه
درجه سنده بر اعتبار و اعتماد قازاندرمشدر.

بوقوت اعتماد بوقیل احادیثه قارشی کیمسه ده بر شک وشبهه
اویاندرمادینی، یا خود درجه صحتی تحقیقه لزوم حس ایتدیرمدیکی
ایچون موضوعات مذکوره عصرلردن بری بیوکدن کوچوکه،
سلفدن خلقه انتقال ایدوب طور یور، شبهه یوق که بیضاوی کبی،
زمخشری کبی اعظمک شهرت ذاتیه لری روایت ایتدکری شیلر حقنده اک
اوافق بر تردد حصوله مانع اولمش، فضائل بهیمتالری ارباب
مطالعیه ی بونلرک اثرلرینه تودیغ ایتش اولدقاری بوکی موضوعاتی
متون واسانیدی حقنده تدقیق وتنقیده لزوم کورمکسزین قبوله
سوق ایتمشدر.

بوحادثه علوم اسلامیه ساحه سنده بیوک بیوک فلاکتلر تولید
ایتمش، حقل باطله، هدایتک ضلالتله التباسنه سبیت ویرمشدر.
ایشک ده افنا جهتی اسلام علیه دارلریله جزوینلرک موضوع بحث
اولان کتابلرده افکار مضلانه لرینک نشر و ترویجی ایچون اک قوتلی
منابعی الله ایتیمکه موفق اولمش اوله لریدر.

چوق شکر، عنایت صمدانیہ امدادہ یقین شدی ده رجال حدیثدن بعض ذوات بویولده تداول ایدن احادیثی تنقیدایله غنی سمینندن، صحیحی سقیمندن تفریقہ موفق اولدیلر. فقط بیلمک مسلمانلرک، بویولده تدوین ایدلش اولان آثار نافعه نك علوم شرعیہ طلبه سی وبالجملة ارباب تحصیل میاننده نشر و تعمیمه همت ایدوبده بوسایه ده خلقك آثار مبحوثه نك ارشادات و تنویر اتندن استفادہ لرینی تأمین، اولرک صحائف تنقیداتنه مودوع حقایق تشہیر ایتک خصوصندہ کی قصورلری نصل عفو اولمہ بیلیر ؟

اوت، ناموس دینلری ایچون حقیقه موجب شبین ومار اولان بویله برقصوری ارتکاب ایتیش اولان مسلمانلر شورایه درج ایدہ حکمز سبیدن دولایی کنیدیلرینی اذغیر کناه ووباللرہ صوقدیلر: اولر، متونی حقایق دینیایله اصلا قبل تألیف اولمیان خطالر، مغالطه لرله مملو آثارك آفاقه نشر ایدلمکده، مکتبلرده تدریس اولنمقده، کتبخانه لر بوکی آثارایله طولیدرلمقده اولدیغنی کوریورلرده ایچلرندن برقاج کشی مدافعه حق و حقیقت عزم وغیرتیه میدانہ چیقوبده بوتسویلات مضلانیه منبع الهام اولان آثار اسلامیه ده کی غلطانی خلقه اخطار، یاخود هیچ اولمازسه اولنره استانبور، مصر و سائر بلاد اسلامیه ده کی جسم ومهم کتبخانه لرک سینئه حفظ وصیانتہ مودوع ومقداری بک چوق اولان کتب احادیثی کوستره رک بالذات اقتباس معلومات ایتملرینه دلالت قیدنده بولمبورلر.

وادی استطراده سوزی خبلی اوزاتدیغمزدن بحی سور و آیات قرآنیہ ایله استرقایه ارجاع ایدلم.

بخاری، مسلم، احمد کی سنن صحیحہ صاحبزای آیات قرآنیہ ایله استرقاء باینده برطاقم احادیث شریفه روایت ایتملرلر. بواحدیث شریفه نك صحت اسانیدی شہیدن وارسته اولمقله برابر آرملرنده، جمع وتألیفی دائره امکادن اوزاقلاشدیره حق درجه ده تعارض وارد.

ابن حجر فتح الباری ده [۱] رقیه ایله تعویذ (نسخه طاقق) ی یکدیگرندن تفریق ایدهرک دیورکه: «رقیه خصوصندہ بین العلما موجود اولان اختلاف مشهوردر. آنحق حالا واقع اولمش، یاخود وقوعندن احتراز اولنمقده بولنش اولان مصائبه قارشى تعویذ (نسخه) واسطه سیله جناب حقہ التجانك مشروعیتمده هیچ براختلاف یوقدر.»

اوت، جای تردد دکلدرکه جناب حقندن استعانه واحوال فوق العاده ده اونیکله استعاده اسلامک، انسانلری دائماً منعم مقتدر اولان ذات اجل واعلائی ذکره، بالجملة مقاصد وحاجاتده اونك فیض رحمتندن استمداده دعوت ایدن تعالیمی ایجاباتندر. «ام من یحب المضطر اذا دعاه ویكشف السوء ویجعلکم خلفاء الارض أله مع الله قلیلاً مانذ کرون». ایمدی بر مضطرك بارکار حقہ نیاز وابتهالی،

برمرضك استشفاسی، بر فلاکت زده نك استمدادی ... بونلر هب شرع انورك ممدوح ومقبول کوردیکی، قرآن مینک برچوق یرلرده مسلمانلره تومیه ایتدیکی شیلردر.

رقیه بختنه کلنجہ بوبابده قبول وانکار، اطسلاق و تقیید اعتبارایله علما آره سندہ اختلاف وارد. بعضلری بتون آیات قرآنیہ ایله استرقانك جوازینہ قائل اولیور. بعضلری بونی یالکمز معوذتینه حصر ایدیور. کیمی صورت مطلقه ده منع، کیمی شرائط مخصوصه تحتندہ اباحه ایدیور. وبواقوالک کافه سی بالطبع آیری آیری حجج ودلائله مستند بولنیور. بونقدرجه مسئله اصول دینک مهملرندن ومسائل مجمع علیها دن دکلدر. وبویله اولدیغنی ایچون منکرینه، جوازینہ قائل اولاندن ده ا زیاده اثم ووبال ترتب ایتز.

آیات قرآنیہ دن بعضلریله جواز استرقایه قائل اولانلر میاننده امام ابن التینک [*] شوسوزلرینی بیوک برحس تقدیرایله تلقی ایدهرم: «معوذتین وسائر اسماء الهیه ایله رقیه برطب روحانیدرکه ابرار امت طرفندن اجرا ایدیلرسه باذن الله تعالی شفا حصولی مأول قویدر. بوامت آره سندہ بونوع کسه لرک کوندن کونه پیدای ندرت ایتسی خلقك طب جسمانییه مراجعتنه سبب اولمشدر.»

کوریلیورکه ابن التین ابرار امت طرفندن تلاوت ایدلمک شرطیه معوذتین ایله اسماء قدسیه الهیه نك استرقا خصوصه فائده وتأثیرینه قائل بولنیور. آنحق اوصاف لازمی حائز ذواته نادراً تصادف ایدلریکی، یاخود وجودلرندن اثر قالمادیغنی ایچون بوکون اجرا ایدیلن رقیه لرک تأثیرات شفایه سی امور وهمیه دن عد ایدیور.

رقیه نك، ادویه موجوده میاننده (کی) کراهنه قائل اولانلر وبونی توکله منافی کورنلر بوبابده حصین بن نمیرایله ذوات سائرده دن مروی اولان بعض احادیثه تمسک ایتمکده درلرکه بونلردن بری بخارینک «رقیه یی تجویز ایتسانلر» عنوانی بایده حصین بن نمیر طریقله ابن عباسدن روایت ایتدیکی شو حدیثدر: «خرج علینا النبی صلی الله علیه وسلم يوماً فقال عرضت علی امم فجعل یمر النبی معه الرجل والنبی معه الرجلان والنبی معه الرهط والنبی لیس معه احد ورأیت سواداً کثیراً سدالافق فرجوت ان تكون امتی فقیل هذا موسی وقومه ثم قیل لی انظر هکذا وهکذا فرأیت سواداً سدالافق فقیل هؤلاء امتک ومع هؤلاء سبعون الفاً یدخلون الجنة بغير حساب فتفرق الناس ولم یبین لهم فتداکر اصحاب النبی فقالوا اما نحن فولدنا فی الشریک ولکننا آمنا بالله ورسوله ولکن هؤلاء ابناؤنا فبلغ النبی صلی الله علیه وسلم فقال هم الذین لا یتطیرون ولا یکتوون ولا یترقون وعلی ربهم یتوکلون = برکون رسول الله صلی الله علیه وسلم یا نمزه کله رک دیدی که: ام سالفه طاقم طاقم بکاعرض اولندیلر. برنبی یاننده بر آدم ایله، برنبی ایکی آدم ایله، دیگر برنبی برقاج

ارواح بأنفسها قائم وبدندن حس اولسان ابعاض واجزایه مغایر جواهر درک بعد الموت دراک اوله رق قالور . جمهور صحابه وتابعین رضی اللہ عنہم حضراتی بواعقاد اوزره ایدیلر، آیات کریمہ وسنن نبویہ دہ بونی ناطقہ در . جمیع امواتک روحلری بدنلرندن مفارقت ایلدکن صکرہ باقی اولدینی حالہ آیت کریمہ دہ حیات شہداتک تخصیص بالذکر بیورلمسنہ نظراً او حیاتک ، سائر ناسک حیاتلرندن بشقہ بر حیات خصوصیه اولدینی اکلاشلدینی کبی ارواح شہداتک مابہ الامتیازی اولان او حیات خصوصیه بر حیات غیبیه اولوب تفصیل حقیقتہ اطلاع حدود ادراکک خارجنہ بولدیغہ وبوانحق وحی ایلہ بیلتور شیلردن اولدیغہ آیت کریمہ دہ رمز و اشارت دخی وار .

بعضیلری دیدی کہ : بو آیت کریمہ شہداء بدرحقندہ نازل اولدی ؛ غزوہ بدر دہ آتیسى مهاجریندن وسکیزی انصاردن اولمق اوزره اون درت نفر صحابی شہید اولمشیدی . ناس تحسر صورتیلہ فلان وفلان اولدی دیورلر ایدی . جناب حق انلر حقندہ - اولدیلر - دینامکدن نہی بیوردی . شہداء بدرک اسملری شودر :

مهاجریندن : عییدہ بن حارث بن عبدالمطلب ، عمر بن ابی وقاص ، ذوالشمالین ، عمر و بن نفیلہ ، عامر بن بکر ، اممہج بن عبد اللہ .

انصاردن : سعید بن خثیمہ ، قیس بن عبد المنذر ، زید بن الحرث ، تمیم بن الہمام ، رافع بن المعلى ، حاثہ بن سراقہ ، معوذ بن عفراء ، عوف بن عفراء - رضوان اللہ تعالیٰ علیہم وعلى نظائرہم اجمعین .

بوکونہ قدرلسان توقیر امت ایلہ یاداولنان والی الابد فراموش ایدلمیہ جک اولان بو وائالی بر آووج عزیز و مبارک شہیدلرمنک غنم مردانہ وجلادت جانسپارانہ لری وخیر الاخلاقلرینک صولت دایرانہ لریلہ نہایت یوزبیکارجه افرادلی اردوی اسلام ظہورہ کلدی .

ولنبلوکم بشی من الحرف والجوع ونقص من الاموال والانس والشرات وبشر الصابرين

سورۃ بقرہ ، آیت ۱۵۶

حقہ دعوت وحقی مدافعہ اوغورندہ مؤمنلرک هدف اتخاڈ ایدہ جکارى شہادتک فضیلتی جناب نزل الفرقان آیت سابقہ دہ ذکر ایتمشیدی . شمدی دہ انلرک مصداق اولہ جقلری مجموع مصائبی ذکر ایلہ شویلہ بیوریور : [ای مؤمنلر] سزی البتہ خوف وجوعدن برشی واموال وانفس و ثمراتدن بر نقصان ایلہ ابتلا ایدہ جکیز . سن صابرینی [کافہ امور دہ حسن عاقبت ایلہ] تبشیر ایت .

ایمانہ مجرد اتساب ، وسعت رزقی ، قدرت و سلطوتی ، انتفاء مخاوف واحزانی ایجاب ایتیوب بونلر مخلوقاتندہ کی سنن علیہ سیلہ

کشی ایلہ ، دہا بشقہ برنی آدمسز نک باشنہ کچیورلر ایدی . اوصردہ افق قابلايان بيوك بر غلبه لك كوره رك بونلرک کندی اتم اولدقلرینی ایدایتدم . موسی ایلہ قومی اولدقلری سويلندی . و سکرہ بکا : شو وشو جہتہ باق دنیلدی . افق قابلامش بويوك بر غلبه لك كوردم . بونلر سنك امتكدر . آرہ لرنده یتمش بيك كشی وارکہ بلا حساب جنتہ کیرہ جکلردر . دنیلدی .

ابن عباس دیورکہ : رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بونلر کیملر اولدقلرینی ایضاح ایتدم دن خلق طاغیلدی . بالآخرہ اصحاب رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بونلرک کیملر اولہ بیلہ جکلرینی آرہ لرنده مذاکرہ ایتدیلر . و دیدیلر کہ بز ، شرک ایچندہ طوغدق . فقط صکرہ اللہ ورسولہ ایمان شرفہ نائل اولدق . بونلر اولسہ اولسہ بزم اولادیمز اولہ جقدر . بو قرارلری رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ایتدیغہ بالغ اولونجه بیوردیلر کہ : اونلر تطیر ایمان ، کی ورقیہ یایمان ، خالقلرینہ توکل ایدنلردر .

عبدالعزیز چاویش

مترجمی : محمد شوکت

آیات فرقانیہ

« ولا تقولوا لمن يقتل في سبيل الله أموات بل احياء

ولكن لا تشعرون »

سورۃ بقرہ ، آیت ۱۵۵

جناب حق مؤمنلرک دعوت دین و تقریر دین یولندہ تصادف ایدہ جکارى مقاوملری و کافرین و منافقینک ، اصحاب محمد [صلی اللہ علیہ وسلم] بر آدمی دعوتندہ تأیید واعزاز ایچون نفسلرینی بذل ایدیورلر ، قتله هدف اولیورلر ، قیمتدار حیاتلرینی غائب ایلدیورلر ، کبی سوزلر سویلہ جکلرینی بیلدیکندن بومقاومت وتفوہلرہ مؤمنلرک نصل مقابلہ ایلہ جکلرینی کندیلرینہ تعلیم ایدرک اولہ صبر و صلاۃ ایلہ استعانہ ایللرینی امر ایلدی .

شمدی دہ بو آیت کریمہ دہ فی سبیل اللہ بذل جان ایدنلرک حیات ابدیہ نائل اولدقلرینی بیان ایلہ حقہ دعوت وحقی حایہ یولندہ استعانہ اولنہ جق الک عظیم شینک مرتبہ شہادت اولدیغہ اشارت بیوریور وشویلہ امر ایدیور : وسز فی سبیل اللہ قتل اولنانلرہ امواتردیمیک . انلر [اموات دکل] ، بر حیاتدرلر ، لکن [انلرک حیاتلرینی] سز حس و درک ایتزسکیز . [زیرا او حیات ، مشاعر ایلہ ادراک اولنان عالم حسدہ دکلدر . انلرک سزک حدود ادراکک ز فو قندہ بر حیات ایلہ جهان قدسہ انتقال ایتمش زندکاندر . انلر دارالصفا ی رضواندہ بالا ومستثنا الطاف ربانیہ ایلہ متشم و کامراندرلر]